

gelse, idet jeg kun ønsker at bemærke, at om samtlige disse gælder det, at de i hvert Fald ikke betyder nogen Forringelse af Lovforslaget. Set fra Samfundets og fra Statens Synspunkt forlader Lovforslaget dette høje Ting uden at være blevet forringet, og paa enkelte Punkter, forekommer det mig, berettiger de stillede Ændringsforslag endog til at sige, at de betyder afgjorte Forbedringer af Lovforslaget.

Jeg skal med disse faa Bemærkninger tillade mig at anbefale samtlige de af Udvalgets Flertal stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Justitsministeren (Zahle): Jeg skal tillade mig at bringe det høje Ting min allervarmeste Tak for den udmærkede Maade, hvorpaa Flertallet i Udvalget har behandlet dette Lovforslag. Man mærker i Sandhed, at Landstinget ved Grundloven af 5. Juni 1915 er blevet betydeligt ændret, thi det Landsting, der sad i Henhold til Grundloven af 1866, vilde aldrig have stillet de Ændringsforslag, som Flertallet i Udvalget har stillet til dette Lovforslag, Ændringer, som jo nu sammen med det øvrige Lovforslag ganske sikkert vil blive gennemført. Det vilde være aldeles udelukket, at et saa fortrinligt Lovforslag, som dette nu vil blive, kunde være blevet gennemført under Grundloven af 1866, og jeg tænker mig, at mange af Lens- og Stamhusbesidderne og Fideikommisbesidderne i det hele taget, som nu sidder rundt omkring i Landet — her i denne Sal har de jo ikke Sæde mere —, fortryder bittert, at de ikke fik denne Sag løst, medens de havde stor Indflydelse her i Salen og derigennem i Rigsdagen i det hele taget.

Lovforslaget var efter min Mening et godt og forsvarligt Lovforslag, saaledes som det blev oversendt fra det høje Folketing til dette Ting, men det er paa væsentlige Punkter blevet forbedret under Udvalgsbehandlingen her. Saadan som Lovforslaget kom herop fra Folketinget, regnede jeg med, at de Besiddere af Len, Stamhuse og Fideikommisgodser samt dertil hørende Fideikommiskapitaler, hvis Besiddelser skal overgaa til fri Ejendom, vilde komme til at indbetale til Statskassen 90 Mill. Kr. Efter at nu Flertallet i Udvalget har stillet Forslag om, at Vurderingen af 1920 skal lægges til Grund i Stedet for Vurderingen af 1916, saa har en Mand, hvis Kyndighed i disse Forhold jeg har Tillid til, sagt mig, at de 250 Gaarde, som her er Tale om, gennemsnitlig

vil være steget med et Beløb af ca. 100 000 Kr., det vil sige, at de kommer op paa en forhøjet Vurdering af ca. 25 Mill. Kr., og det vil igen sige, at Afgiften til Staten bliver forhøjet med en 5—6 Mill. Kr., saaledes at vi i Stedet for godt og vel 90 Mill. Kr. vil naa, at der i Jordfonden, hvortil der skal indbetales af Fideikommisbesidderne, kommer ca. 100 Mill. Kr. Det er jo meget værdifuldt. Det er Ændringsforslag under Nr. 2, der bringer denne heldige Virkning. Naar den saa ses i Sammenhæng med Ændringsforslag under Nr. 9, hvorefter den Beregningsmaade, som skal lægges til Grund, naar man skal afgøre, hvilken Erstatning Fideikommisgodsbesidderne skal have for den Trediedel af deres Jord, som de skal afstaa til Staten, er den, at de skal have en saadan Pris for denne, som svarer til den, en forstandig Køber maatte antages at ville give for Jorden, saafremt den tilhørte en middelstor Bondegaard, saa tror jeg, at det gennem Aarenes Løb vil blive saaledes, at denne Vurdering vil blive lavere end Ejendomsskyldvurderingen i Højkonjunkturaaret 1920, og derved indvindes der ogsaa noget for Samfundet i dets Helhed. Jeg maa derfor rose disse to Ændringsforslag, navnlig set i Forbindelse med hinanden, som en særdeles god Forbedring af Lovforslaget.

Jeg skal ikke gennemgaa de enkelte Ændringsforslag, som er stillede af hele Udvalget, og som jeg kan slutte mig til, men kun gøre Bemærkninger til enkelte af dem.

Ændringsforslag under Nr. 11 bringer den Lempelse i Afstaaelsespligten overfor en Majoratsbesidder, som kun har en enkelt Hovedejendom, at Jordafstaaelsen til Staten ikke maa fordres i et saadant Omfang, at Jorden og Bygningerne kommer til at staa i et Misforhold til hinanden. Det er retfærdigt og billigt, men det er klart — og derom er sikkert den meget ærede Ordfører (Hauch) enig med mig —, at dette maa forstaas saaledes, at han naturligvis alligevel skal afstaa Jord, der baade i Areal og Bonitet kommer til at svare til $\frac{1}{3}$ af hans Jord, saaledes at naar al denne Jord ikke gives fra den enkelte Ejendom, han besidder, saa maa han skaffe Jord paa anden Maade. Dette staaer der imidlertid ikke udtrykkelig. Jeg mener, at man maa komme til denne Forstaaelse ud af Sammenhængen i Lovforslaget i det hele taget, og hvis den ærede Ordfører vil bekræfte denne Opfattelse, er det maaske ikke nødvendigt at stille noget Ændrings-